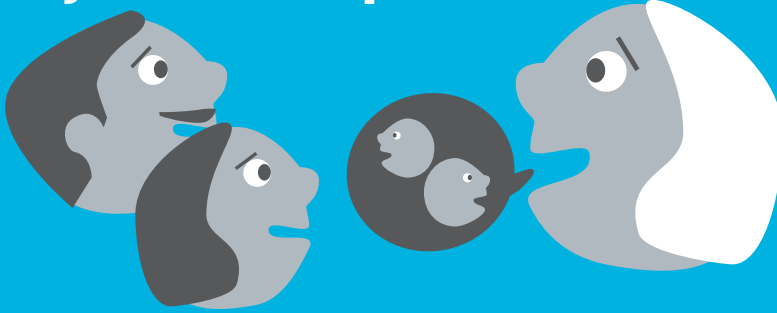

CASE LAPSET PUHEEKSI -PALVELUMALLI

Lapset puheeksi työskenneltäessä lasten ja vanhempien kanssa

Jos lastensuojelu-
ilmoituksista ehkäistään 25%,
saadaan säästöä
noin 8,4 milj. €

CASE LAPSET PUHEEKSI -palvelumalli: Moninkertainen säästö ottamalla lapset puheeksi työskenneltäessä lasten ja vanhempien kanssa

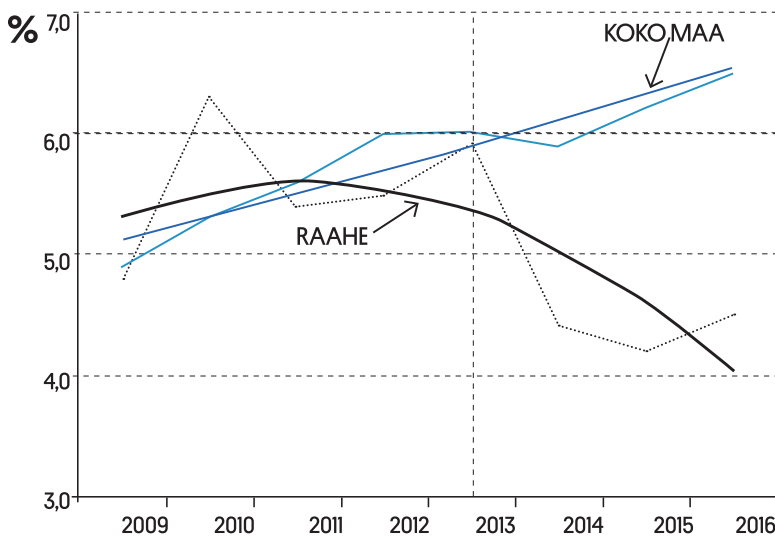
Lastensuojelun kustannukset ovat kasvussa valtakunnallisesti. Sosiaali- ja terveydenhuollon resurssit valuvat korjaaviin toimenpiteisiin, vaikka ”pienemmillä panostuksilla varhaiseen tukeen on mahdollista välttää kaikkein järeimmät ja kalleimmat toimenpiteet”. (Heinonen ym).

Lapset puheeksi -menetelmää on tutkittu satunnaistetussa asetelmassa ja se on todettu vaikuttavaksi lasten masennus- ja ahdistusoireisiin sekä myönteiseen sosiaaliseen käyttäytymiseen, kun vanhemmalla on hoitoa vaativa mielenterveyden ongelma. Lapset puheeksi -palvelumallissa kaikki kunnalliset

toimijat sitoutuvat tukemaan lapsen arkipäivän sujumista yhteistyössä perheiden kanssa ja luomaan palvelurakenteen, joka tukee sektorit ylittävää yhteistyötä. Vieressä oleva kuva kertoo kuntayhtymästä, jossa palvelumallia on käytetty terveys- ja sosiaalipalveluissa sekä myös varhaiskasvatuksessa ja koulussa.

Kuva kertoo lastensuojelu-ilmoitusten kehityksestä valtakunnalliseen tilanteeseen verrattuna.

TEHTYJÄ LASTENSUOJELUILMOITUKSIA KAIKISTA 0–17-VUOTIAISTA

Palvelumallia alettiin toteuttaa vuonna 2012 ja se saatiin toimimaan vuonna 2013. Lastensuojelu-ilmoitukset putosivat 25% v. 2013 – 2016 (481 - 359 = 122). Näyttää siis siltä, että perheet saivat apua ennen kuin tilanne kriisiytyi ja jouduttiin lastensuojelutilanteeseen. Kun yhden lastensuojeluselityksen hinnaksi arvioidaan 480 euroa, on kyseisen kunnan säästö tästä kuluerästä 58 560 euroa. Se voitiin sijoittaa perheiden avopalveluihin, jotka olivat olleet alimitoitettuja. Kyseessä on siis mahdollisuus siirtää painopistettä ennaltaehkäisevään tukeen.

Tämän lisäksi kunnan tilastot osoittavat, että erityisesti riitaiset pakkohuostaanotot vähenivät huomattavasti. On arvioitu, että yksi vältetty huostaanotto säästää 60 000 euroa.

Kustannukset:

LP-palvelumallin valtakunnallinen rakentaminen kestää noin kaksi vuotta. Valtakunnallinen koordinaatio ja konsultaatio vaatii 2,5 työntekijää. Tämän kustannukset ovat 225 000 euroa/vuosi, kahdelta vuodelta yhteensä 450 000 euroa.

Yhdeksässä maakunnassa palvelumallin käyttöönotto on käynnissä, yhdeksässä vielä ei. Palvelumallin saaminen valtakunnalliseksi edellyttää koulutusta myös lopuissa yhdeksässä maakunnassa. Koulutuksen kokonaispituus on yhdeksän päivää. Yhden koulutuspäivän hinta ulkopuolisen tahon kouluttamana on 1000 euroa, yhteensä siis 9 000 euroa. Yhdeksässä maakunnassa tämä tarkoittaa yhteensä 81 000 euron kustannuksia.

Valtakunnalliset kustannukset yhteensä: koordinaatio 450 000 euroa + koulutus 81 000 euroa + muut kulut 20 000 euroa = 551 000 €.

Säästöt:

Suomessa tehtiin vuonna 2016 noin 70 000 lastensuojeluilmoitusta (á 480 €). Näiden yhteenlaskettu kustannus on 33,6 M€. Jos niistä ehkäistään 25%, saadaan tällä säästöä noin 8,4 miljoonaa euroa. Tällöin valtakunnallinen nettosäästö on 8,4 M€ – 0,55 M€ = 7,85 miljoonaa euroa.

Huomioitavaa:

Laskelmissa ei ole otettu huomioon työntekijöiden koulutukseen käyttämää aikaa eikä esim. lasten huostaanottojen vähentymisen tuottamia säästöjä. Koulutuskustannukset on arvioitu yllä maakunnan ulkopuolisen kouluttajan mukaan. Maakunnissa järjestetään myös kouluttajakoulutusta, mikä tekee maakunnista omatoimisia palvelumallin kehittämisessä ja ylläpitämisessä. Tämä vähentää jatkossa maakuntien kustannuksia.

Lähteet:

- Hanna Heinonen, Antti Väisänen, Tiia Hipp. Miten lastensuojelun kustannukset kertyvät. Lastensuojelun keskusliitto 2012.
- Niemelä M, Kallunki H, Jokinen J, Räsänen S, Ala-Aho B, Hakko H, Ristikari T and Solantaus T (2019) Collective Impact on Prevention: Let's Talk About Children Service Model and Decrease in Referrals to Child Protection Services. Front. Psychiatry 10:64. doi: 10.3389/fpsyt.2019.00064
- Niemelä M, Kallunki H, Jokinen J, Räsänen S, Ala-Aho B, Hakko H, Ristikari T, Solantaus T. (2019) Collective Impact on Prevention: Let's Talk about Children Service Model and Decrease in Referrals to Child Protection Services. Frontiers in Psychiatry (in print).